

PORESKI TRETMAN PREDUZEĆA KOJA SE BAVE PRUŽANJEM TURISTIČKIH USLUGA

Nenad Mihailović¹; dr Snežana Ljubisavljević²; dr Momčilo Vasiljević³; Radovan Kastratović⁴

¹ Visoka poslovna škola strukovnih studija Valjevo, Valjevo, Srbija, e-mail: nenad.mihailovic@vipos.edu.rs

² Ekonomski fakultet Univerzitet u Kragujevcu, Kragujevac, Srbija, e-mail: ljubisavljevic@kg.ac.rs

³ Visoka poslovna škola strukovnih studija Valjevo, Valjevo, Srbija, e-mail: momcilo.vasiljevic@vipos.edu.rs

⁴ Doktorand Ekonomskog fakulteta, Univerzitet u Beogradu, e-mail: office@institutmba.co.rs

***Apstrakt:** Preduzeća koja se bave pružanjem turističkih usluga dobijaju sve veći značaj u savremenim uslovima poslovanja, i imaju veliko učešće u društvenom bruto proizvodu ali i doprinose povećanju zaposlenosti u Republici Srbiji, poslednjih nekoliko godina. Zbog toga se u ovom radu akcenat stavlja, kako na samo poslovanje preduzeća, tako i na poreski tretman preduzeća iz ovog sektora. Poreski tretman se odnosi na uticaj poreske regulative, a prevashodno Zakona o porezu na dodatu vrednost, Zakona o porezu na dobit pravnih lica i Zakona o porezu na dohodak građana na ostvarivanje prihoda, zaposlenost i performanse preduzeća koja se bave pružanjem turističkih usluga.*

***Ključne reči:** Turističko preduzeće, poreski tretman, porez na dodatu vrednost, porez na dohodak građana, porez na dobit pravnih lica*

1. UVOD

Ekonomska stabilnost, oporavak globalnih ekonomskih tokova i ubravanje privrednog rasta u Republici Srbiji nezamislivo je bez efikasnog poslovanja postojećih, ali i osnivanja novih preduzeća. Jedan od sektora koji u poslednjoj deceniji dobija sve više na značaju i koji ostvaruje značajan uticaj na rast ulaganja, zaposlenosti i društvenog proizvoda je sektor usluga, a u okviru njega, posebno se izdvajaju preduzeća koja se bave pružanjem turističkih usluga.

Republika Srbija može, preko nadležnih institucija, u velikoj meri, sprovođenjem fiskalne politike (preko Vlade, odnosno Ministarstva finansija) uticati na dalji rast i razvoj turističkog sektora i, na taj način doprineti, boljem turističkom potencijalu zemlje.

Tema rada je Poreski tretman preduzeća koja se bave pružanjem turističkih usluga.

Cilj rada je prikaz najbitnijih informacija važnih za poreski tretman preduzeća iz ovog sektora. Poreski tretman se odnosi na uticaj poreske regulative, a naročito Zakona o porezu na dodatu vrednost, Zakona o porezu na dobit pravnih lica i Zakona o porezu na dohodak građana na poslovanje preduzeća koja se bave pružanjem turističkih usluga. Takođe, cilj rada je i da prikaže mesto i ulogu koju sektor usluga smeštaja i ishrane ima u privredi Republike Srbije.

Rad se sastoji iz dva dela.

Prvi deo posvećen je poreskoj regulativi koja je neophodna za poznavanje, kako bi se na efikasan i efektivan način vodilo preduzeće koje se bave pružanjem turističkih usluga. U okviru ovog dela naglasak će biti stavljen na objašnjenja nedoumica koje postoje a odnose se na poreze koji najviše „pogađaju“ preduzeća, odnosno porez na dodatu vrednost, porez na dobit i porez na dohodak građana. Pored toga, pažnja će biti posvećena i kaznenim odredbama koje se odnose kako na preduzeća, tako i na odgovorno lice u preduzeću.

Drugi deo posvećen je mestu i ulozi uslužnog sektora u privredi Republike Srbije, sa prikazom osnovnih makroekonomskih podataka.

2. PORESKA REGULATIVA

Regulatorni okvir predstavlja skup zakonskih i podzakonskih akata za određenu delatnost (oblast ili sektor) koje je neophodno poznavati i adekvatno primenjivati kako bi se na zakonit, stručan, efikasan i efektivan način upravljalo određenim preduzećem. Poreski regulatorni okvir obuhvata jedan, verovatno i najvažniji, segment regulatornog okvira, koji se odnosi na propise iz oblasti oporezivanja fizičkih i pravnih lica.

Imajući u vidu da je jedan od osnovnih ciljeva poslovanja preduzeća, ostvarivanje profita, i da se dobit ostvaruje ukoliko su prihodi veći od troškova, kao i da se prihodi ne mogu ostvariti (kod najvećeg broja preduzeća) bez adekvatnog učešća zaposlenih radnika, može se reći da se tri najvažnija dela poreske regulative (kada je u pitanju sektor pružanja turističkih usluga) odnose na oporezivanje: Prometa, Dobiti i Zarada, naknada zarada i drugih primanja zaposlenih radnika.

Upravo iz tog razloga, u daljem delu rada, pažnja će biti posvećena na isticanju najbitnijih stavova iz Zakona o porezu na dodatu vrednost, Zakona o porezu na dobit pravnih lica i Zakona o porezu na dohodak građana.

Poznavanje normi propisanih ovim zakonima utiče na ostvarivanje prihoda, zaposlenost i performanse preduzeća koja se bave pružanjem turističkih usluga.

Međutim, treba napomenuti i još jedan, veoma bitan poreski zakon. To je Zakon o poreskom postupku i poreskoj administraciji, kojim su regulisane kaznene odredbe za preduzeća i dogovorno lice u preduzeću.

Kada je u pitanju Zakon o porezu na dodatu vrednost [1], treba istaći nekoliko bitnih činjenica koje se odnose na preduzeća koja se bave pružanjem turističkih usluga:

- **Predmet oporezivanja** porezom na dodatu vrednost (u daljem tekstu: PDV) je pružanje usluga koje preduzeće izvrši u Republici uz naknadu, u okviru obavljanja delatnosti. Sa prometom usluga uz naknadu izjednačava se pružanje usluga koje preduzeće izvrši bez naknade za lične potrebe osnivača, vlasnika, zaposlenih ili drugih lica.
- **Poreski obveznik** je preduzeće, koje samostalno obavlja promet usluga, u okviru obavljanja delatnosti.
- **Mesto prometa usluge** - Ako se promet usluga vrši poreskom obvezniku, mestom prometa usluga smatra se mesto u kojem primalac usluga ima sedište. Ako se promet usluga vrši licu koje nije poreski obveznik, mestom prometa usluga smatra se mesto u kojem pružalac usluga ima sedište. Međutim, mestom prometa usluge prevoza lica, smatra se mesto gde se obavlja prevoz, a ako se prevoz obavlja i u Republici i u inostranstvu, odredbe Zakona o PDV primenjuju se samo na deo prevoza izvršen u Republici. Takođe, treba voditi računa i o tome da se mestom prometa usluge smatra mesto gde su usluge stvarno pružene, ako se radi o uslugama predaje jela i pića za konzumaciju na licu mesta.
- **Vreme prometa usluge** - Usluga se smatra pruženom danom kada je ili završeno pojedinačno pružanje usluge ili kada je prestao pravni osnov pružanja usluge (u slučaju pružanja vremenski ograničenih ili neograničenih usluga). Izuzetno, ako se za pružanje usluga izdaju periodični računi, promet usluga smatra se izvršenim poslednjeg dana perioda za koji se izdaje račun. Delimična usluga smatra se izvršenom u vreme kada je okončano pružanje tog dela usluge, a delimična usluga postoji ako je za određene delove ekonomski deljive usluge posebno ugovorena naknada.
- **Nastanak poreske obaveze** - Poreska obaveza nastaje danom kada se najranije izvrši jedna od sledećih radnji:
  - promet usluga;
  - naplata, odnosno plaćanje ako je naknada ili deo naknade naplaćen, odnosno plaćen u novcu pre prometa usluga.
- **Poreska osnovica** kod prometa usluga jeste iznos naknade (u novcu, stvarima ili uslugama) koju preduzeće prima ili treba da primi za pružene usluge od primaoca usluga ili trećeg lica, u koju nije uključen PDV. U osnovicu se uračunavaju svi sporedni troškovi koje obveznik zaračunava primaocu usluga. Osnovica ne sadrži popuste i druga umanjenja cene, koji se primaocu usluga odobravaju u momentu vršenja prometa usluga *kao ni iznose koje preduzeće naplaćuje u ime i za račun drugog, ako taj iznos prenosi licu u čije ime i za čiji račun je izvršio naplatu*. Osnovicom kod prometa usluga bez naknade smatra se cena koštanja tih ili sličnih usluga, u momentu prometa.
- **Obračun vrednosti iskazanih u stranim valutama** - Ako je naknada za promet usluga izražena u stranoj valuti, za obračun te vrednosti u domaćoj valuti primenjuje se srednji kurs centralne banke, odnosno ugovoreni kurs koji važi na dan nastanka poreske obaveze.
- **Poreska stopa** - Opšta stopa PDV za oporezivi promet usluga iznosi 20%. Po posebnoj stopi PDV od 10% oporezuje se promet usluga smeštaja u ugostiteljskim objektima za smeštaj u skladu sa zakonom kojim se uređuje turizam, kao i prevoz putnika i njihovog pratećeg prtljaga.
- **Prethodni porez** je iznos PDV obračunat u prethodnoj fazi prometa usluga, a koji preduzeće može da odbije od PDV koji duguje. Pravo na odbitak prethodnog poreza preduzeće može da ostvari ako primljene usluge, koristi ili će ih koristiti za promet usluga koji je oporeziv PDV ili za koji u skladu sa Zakonom o PDV postoji oslobođenje od plaćanja PDV ili koji je izvršen u inostranstvu, ako bi za taj promet postojalo pravo na odbitak prethodnog poreza da je izvršen u Republici.
- **Poseban postupak oporezivanja za turističke agencije** - Turističkom agencijom, u smislu Zakona o PDV, smatra se preduzeće koji putnicima pruža turističke usluge i u odnosu na njih istupa u svoje ime, a za organizaciju putovanja prima dobra i usluge drugih privrednih subjekata koje putnici neposredno koriste (u daljem tekstu: prethodne turističke usluge). Turističke usluge koje pruža turistička agencija smatraju se, u smislu Zakona o PDV, jedinstvenom. Osnovica jedinstvene turističke usluge koju pruža turistička agencija je iznos koji predstavlja razliku između ukupne naknade koju plaća putnik i stvarnih troškova koje turistička

agencija plaća za prethodne turističke usluge, uz odbitak PDV koji je sadržan u toj razlici. Turistička agencija za turističke usluge ne može da iskazuje PDV u računima ili drugim dokumentima i nema pravo na odbitak prethodnog poreza na osnovu prethodnih turističkih usluga koje su joj iskazane u računu.

- **Obaveze preduzeća-poreskih obveznika, kod prometa usluga** - Obveznik je dužan da: podnese evidencionu prijavu; izdaje račune o izvršenom prometu usluga; vodi evidenciju i sačinjava preglede obračuna PDV u skladu sa Zakonom o PDV; obračunava i plaća PDV i podnosi poreske prijave; dostavlja obaveštenja poreskom organu u skladu sa Zakonom o PDV.
- **Evidentiranje u evidenciju obveznika PDV** – Preduzeće koje je u prethodnih 12 meseci ostvarilo ukupan promet veći od 8.000.000 dinara dužno je da, najkasnije do isteka prvog roka za predaju periodične poreske prijave, podnese evidencionu prijavu nadležnom poreskom organu. Nadležni poreski organ preduzeću izdaje potvrdu o izvršenom evidentiranju za PDV.
- **Izdavanje računa** – Preduzeće je dužno da izda račun za svaki promet usluga. Obaveza izdavanja računa postoji i ako preduzeće naplati naknadu ili deo naknade pre nego što je izvršen promet usluga (avansno plaćanje), s tim što se u konačnom računu odbijaju avansna plaćanja u kojima je sadržan PDV. Zakonom o PDV (član 24.) je propisao koje podatke račun naročito mora da sadrži. Račun se izdaje u najmanje dva primerka, od kojih jedan zadržava izdavalac računa, a ostali se daju primaocu usluga. Ako preduzeće u računu za izvršene usluge iskaže veći PDV od onog koji u skladu sa Zakonom o PDV duguje, dužno je da tako iskazan PDV plati, dok u novom računu ne ispravi iznos PDV. Ispravka PDV se vrši u poreskom periodu u kojem je izdat račun sa ispravljenim iznosom PDV. Lice koje iskaže PDV u računu, a nije obveznik PDV ili nije izvršilo promet usluga, duguje iskazani PDV.
- **Obaveza vođenja evidencije** – Preduzeće je dužno da, radi pravilnog obračunavanja i plaćanja PDV, vodi evidenciju koja obezbeđuje vršenje kontrole, kao i da za svaki poreski period sačini pregled obračuna PDV. Takođe, preduzeće je dužno da čuva evidenciju i dokumentaciju na osnovu koje vodi ovu evidenciju do isteka roka zastarelosti za utvrđivanje i naplatu PDV.
- **Poreski period, podnošenje poreske prijave, obračun i plaćanje PDV** - Poreski period za koji se obračunava PDV, predaje poreska prijava i plaća PDV je kalendarski mesec za preduzeće koje je u prethodnih 12 meseci ostvarilo ukupan promet veći od 50.000.000 dinara. Poreski period za koji se obračunava PDV, predaje poreska prijava i plaća PDV je kalendarsko tromesečje za preduzeće koje je u prethodnih 12 meseci ostvarilo ukupan promet manji od 50.000.000 dinara. Za preduzeće koje prvi put započnu PDV aktivnost u tekućoj kalendarskoj godini, nezavisno od dana registracije za obavljanje delatnosti kada je reč o preduzeće koje se registruje za obavljanje delatnosti, za tekuću i narednu kalendarsku godinu poreski period je kalendarski mesec. Preduzeće je dužno da obračunava PDV za odgovarajući poreski period na osnovu prometa usluga u tom periodu, ako je za njih, u skladu sa Zakonom o PDV nastala poreska obaveza. Takođe, podnosi i poresku prijavu nadležnom poreskom organu na propisanom obrascu, u roku od 15 dana po isteku poreskog perioda, pri čemu podnosi poresku prijavu nezavisno od toga da li u poreskom periodu ima obavezu plaćanja PDV. Preduzeće je dužno da za svaki poreski period plati PDV koji je jednak pozitivnoj razlici između ukupnog iznosa poreske obaveze i iznosa prethodnog poreza, u roku za podnošenje poreske prijave. Ako je iznos prethodnog poreza veći od iznosa poreske obaveze, preduzeće ima pravo na povraćaj razlike. Ako se preduzeće ne opredeli za povraćaj, razlika se priznaje kao poreski kredit, pri čemu preduzeće može da traži povraćaj neiskorišćenog iznosa poreskog kredita podnošenjem zahteva, najranije istekom roka za podnošenje poreske prijave za tekući poreski period. Treba znati da se povraćaj vrši najkasnije u roku od 45 dana, po isteku roka za predaju poreske prijave ako je poreska prijava blagovremeno podneta.

Kada je u pitanju Zakon o porezu na dobit pravnih lica [2], treba istaći nekoliko bitnih činjenica koje se odnose na preduzeća koja se bave pružanjem turističkih usluga:

- **Poreski obveznik** poreza na dobit pravnih lica je privredno društvo, odnosno preduzeće, koje je osnovano radi obavljanja delatnosti u cilju sticanja dobiti.
- **Osnovica poreza na dobit** je oporeziva dobit. Oporeziva dobit utvrđuje se u poreskom bilansu usklađivanjem dobiti preduzeća iskazane u bilansu uspeha, na način utvrđen Zakonom. Ono što bi trebalo imati u vidu jeste da se na teret rashoda ne priznaju troškovi koji se ne mogu dokumentovati, ispravke vrednosti pojedinačnih potraživanja od lica kome se istovremeno duguje, do iznosa obaveze prema tom licu, pokloni i prilozi dati političkim organizacijama, pokloni čiji je primalac povezano lice, kamate zbog neblagovremeno plaćenih poreza, doprinosa i drugih javnih dažbina, troškovi postupka prinudne naplate poreza i drugih dugovanja, troškovi poreskoprekršajnog postupka i drugih prekršajnih postupaka koji se vode pred nadležnim organom, novčane kazne koje izriče nadležni organ, ugovorne kazne i penali, zatezne kamate između povezanih lica, troškovi koji nisu nastali u svrhu obavljanja poslovne delatnosti. Troškovi zarada, odnosno plata, priznaju se u iznosu obračunatom na teret poslovnih rashoda. Primanja zaposlenog koja se, u smislu zakona kojim je uređeno oporezivanje dohotka građana, smatraju zaradom, uključujući i primanja na koja se do iznosa propisanog tim zakonom ne plaća porez na zarade, priznaju se kao rashod u poreskom bilansu u poreskom periodu u kome su isplaćena, odnosno realizovana. Obračunate otpremnine i novčane naknade zaposlenom po

osnovu odlaska u penziju ili prestanka radnog odnosa po drugom osnovu, priznaju se kao rashod u poreskom bilansu u poreskom periodu u kome su isplaćene. Amortizacija stalnih sredstava priznaje se kao rashod u iznosu i na način utvrđen Zakonom. Kao rashod u poreskom bilansu preduzeća priznaju se izdaci u zbirnom iznosu najviše do 5% od ukupnog prihoda za: zdravstvene, obrazovne, naučne, humanitarne, verske i sportske namene, zaštitu životne sredine, kao i davanja učinjena ustanovama, odnosno pružaocima usluga socijalne zaštite osnovanim u skladu sa zakonom koji uređuje socijalnu zaštitu; humanitarnu pomoć, odnosno otklanjanje posledica nastalih u slučaju vanredne situacije, koji su učinjeni Republici, autonomnoj pokrajini, odnosno jedinici lokalne samouprave.

Izdaci za ulaganja u oblasti kulture, uključujući i kinematografsku delatnost, priznaju se kao rashod u iznosu najviše do 5% od ukupnog prihoda. Članarine komorama, savezima i udruženjima priznaju se kao rashod u poreskom bilansu najviše do 0,1% ukupnog prihoda. Članarine čija je visina propisana zakonom priznaju se kao rashod u iznosu koji je propisan zakonom. Izdaci za reklamu i propagandu priznaju se kao rashod u iznosu do 10% od ukupnog prihoda. Izdaci za reprezentaciju priznaju se kao rashod u iznosu do 0,5% od ukupnog prihoda. Kao rashodi propagande u poreskom bilansu se priznaju samo oni pokloni i drugi rashodi koji služe promociji poslovanja preduzeća. Na teret rashoda u poreskom bilansu priznaju se ukupno obračunate kamate, izuzev kamata zbog neblagovremeno plaćenih poreza, doprinosa i drugih javnih dažbina. Na teret rashoda priznaju se u poreskom bilansu porezi, doprinosi, takse i druge javne dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja, koje su plaćene u poreskom periodu.

- **Poreski period** za koji se obračunava porez na dobit je poslovna godina.
- **Stopa poreza na dobit** pravnih lica je proporcionalna i jednoobrazna. Stopa poreza na dobit pravnih lica iznosi 15%.
- **Podnošenje poreske prijave** - Poreski obveznik je dužan da nadležnom poreskom organu podnese poresku prijavu u kojoj je obračunat porez, za period za koji se utvrđuje porez. Uz poresku prijavu poreski obveznik je dužan da podnese i poreski bilans. Poreska prijava podnosi se u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje porez.
- **Obračunavanje i plaćanje poreza** - Poreski obveznik je dužan da u poreskoj prijavi obračuna porez na dobit za poreski period za koji se prijava podnosi. Ako je obveznik poreza u vidu akontacije platio manje poreza nego što je bio dužan da plati po obavezi obračunatoj u poreskoj prijavi, dužan je da razliku uplati najkasnije do podnošenja poreske prijave. Ako je obveznik poreza u vidu akontacije platio više poreza nego što je bio dužan da plati po obavezi obračunatoj u poreskoj prijavi, više plaćeni porez uračunava se kao akontacija za naredni period ili se obvezniku vraća na njegov zahtev. Poreski obveznik, tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu oporezive dobiti koja ne sadrži kapitalne dobitke i gubitke, a koja je iskazana u poreskoj prijavi za prethodnu godinu, odnosno prethodni poreski period, i u kojoj se iskazuju i podaci od značaja za utvrđivanje visine akontacije u tekućoj godini. Mesečna akontacija poreza na dobit plaća se do 15-og u mesecu za prethodni mesec.

Kada je u pitanju Zakon o porezu na dohodak građana [3], treba istaći nekoliko bitnih činjenica koje se odnose na preduzeća koja se bave pružanjem turističkih usluga:

- **Porez na dohodak građana plaća se** na prihode iz svih izvora, osim onih koji su posebno izuzeti Zakonom. Porezu na dohodak građana podležu sledeće vrste prihoda (navedene su pojedine vrste): zarade, prihodi od autorskih prava, prava srodnih autorskom pravu i prava industrijske svojine, prihodi od kapitala, ostali prihodi. U nastavku rada biće date osnovne napomene o oporezivanju zarada i ostalih prihoda.
- **POREZ NA ZARADE** - Pod zaradom se u smislu ovog zakona, smatra zarada koja se ostvaruje po osnovu radnog odnosa i druga primanja zaposlenog. Zaradom se smatraju i ugovorena naknada i druga primanja koja se ostvaruju obavljanjem privremenih i povremenih poslova na osnovu ugovora zaključenog neposredno sa poslodavcem, kao i na osnovu ugovora zaključenog preko omladinske ili studentske zadruge, osim sa licem do navršenih 26 godina života, ako je na školovanju u ustanovama srednjeg, višeg i visokog obrazovanja. Obveznik poreza na zarade je fizičko lice koje ostvaruje zaradu. Osnovicu poreza na zarade čini zarada, umanjena za iznos od 11.790 dinara mesečno (iznos umanjenja menja se svake godine) za lice koje radi sa punim radnim vremenom. Za lice koje radi sa nepunim radnim vremenom, umanjenje je srazmerno radnom vremenu tog lica u odnosu na puno radno vreme. Poreska stopa kod poreza na zarade je 10%. Ne plaća se porez na zarade na primanja zaposlenog po osnovu: naknade troškova prevoza za dolazak i odlazak sa rada - do visine cene mesečne pretplatne karte u javnom saobraćaju, odnosno do visine stvarnih troškova prevoza, a najviše do 3.725 dinara; dnevnice za službeno putovanje u zemlji - do 2.236 dinara, odnosno dnevnice za službeno putovanje u inostranstvo - do iznosa propisanog od strane nadležnog državnog organa a najviše do 50 evra dnevno; naknade troškova smeštaja na službenom putovanju, prema priloženom računu; naknade prevoza na službenom putovanju, prema priloženim računima prevoznika u javnom saobraćaju, a kada je, saglasno zakonu i drugim propisima, odobreno korišćenje sopstvenog automobila za službeno putovanje ili u druge službene svrhe - do iznosa 30% cene jednog litra benzina pomnoženog s brojem potrošenih litara, a najviše do 6.520 dinara mesečno; solidarne pomoći za slučaj bolesti, zdravstvene rehabilitacije ili invalidnosti zaposlenog

ili člana njegove porodice - do 37.252 dinara; poklona deci zaposlenih, starosti do 15 godina, povodom Nove godine i Božića - do 9.313 dinara godišnje po jednom detetu; jubilarne nagrade zaposlenima, u skladu sa zakonom koji uređuje rad - do 18.624 dinara godišnje. Napomena: navedeni neoporezivi iznosi menjaju se na godišnjem nivou.

- **Poreska olakšica za zapošljavanje novih lica** – Preduzeće koje zaposli novo lice ima pravo na povraćaj dela plaćenog poreza na zaradu za novozaposleno lice, isplaćenu zaključno sa 31. decembrom 2017. godine. Novozaposlenim licem smatra se lice sa kojim je poslodavac zaključio ugovor o radu u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi, koje je prijavio na obavezno socijalno osiguranje u Centralni registar obaveznog socijalnog osiguranja i koje je pre zasnivanja radnog odnosa kod Nacionalne službe za zapošljavanje bilo bez prekida prijavljeno kao nezaposleno najmanje šest meseci, a lice koje se smatra pripravnikom najmanje tri meseca. Poresku olakšicu može ostvariti poslodavac ako se zasnivanjem radnog odnosa sa novozaposlenim licem poveća broj zaposlenih kod poslodavca u odnosu na broj zaposlenih na dan 31. marta 2014. godine. Poresku olakšicu iz stava 1. ovog člana može da koristi i poslodavac koji započne obavljanje delatnosti posle 31. marta 2014. godine. Poslodavac ima pravo na povraćaj plaćenog poreza, i to:
  - o 65% ako je zasnovao radni odnos sa najmanje jednim, a najviše sa devet novozaposlenih lica;
  - o 70% ako je zasnovao radni odnos sa najmanje 10, a najviše sa 99 novozaposlenih lica;
  - o 75% ako je zasnovao radni odnos sa najmanje 100 novozaposlenih lica.

Povraćaj plaćenog poreza vrši se u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva za povraćaj nadležnom poreskom organu.

Poslodavac - pravno lice koje se u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo razvrstava u mikro i mala pravna lica koji zasnue radni odnos sa najmanje dva nova lica, ima pravo na povraćaj 75% plaćenog poreza na zaradu za novozaposleno lice, isplaćenu zaključno sa 31. decembrom 2017. godine.

Poslodavac koji od 1. januara 2016. godine zasnue radni odnos sa jednim novozaposlenim, pa u narednom periodu zasnue radni odnos i sa drugim novozaposlenim licem, može da koristi poresku olakšicu za prvog novozaposlenog tek po zasnivanju radnog odnosa sa drugim novozaposlenim licem, s tim da pravo na povraćaj plaćenog poreza za prvog novozaposlenog može da ostvari za zaradu koju je tom licu isplatio za mesec u kome je stekao uslov za korišćenje poreske olakšice. Poresku olakšicu može da ostvari poslodavac ako se zasnivanjem radnog odnosa sa novozaposlenim licem poveća broj zaposlenih najmanje za dva u odnosu na broj zaposlenih koji je poslodavac imao na dan 31. oktobra 2015. godine. Poresku olakšicu može da koristi i poslodavac koji započne obavljanje delatnosti posle 31. oktobra 2015. godine.

- **Drugi prihodi** - Ostalim приходima, smatraju se drugi prihodi fizičkog lica, a naročito (navedeni su pojedini ostali prihodi, koji se najčešće pojavljuju u radu turističkih preduzeća): prihodi po osnovu ugovora o delu; prihodi po osnovu ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova zaključenih preko omladinske ili studentske zadruge sa licem do navršenih 26 godina života ako je na školovanju u ustanovama srednjeg, višeg ili visokog obrazovanja; prihodi po osnovu dopunskog rada; primanja članova organa uprave pravnog lica; nagrade, novčane pomoći i druga davanja fizičkim licima koja nisu zaposlena kod isplatioca, a koja po svojoj prirodi čine dohodak fizičkih lica, u iznosu preko 12.375 dinara godišnje, ostvarene od jednog isplatioca; naknade troškova i drugih rashoda licima koja nisu zaposlena kod isplatioca; svi drugi prihodi koji nisu oporezovani po drugom osnovu ili nisu izuzeti od oporezivanja ili oslobođeni plaćanja poreza po ovom zakonu.

Obveznik poreza na druge prihode je fizičko lice koje ostvari prihode. Oporezivi prihod čini bruto prihod umanjen za normirane troškove u visini od 20%. Na druge prihode koje ostvari član učeničke zadruge, član omladinske ili studentske zadruge do navršenih 26 godina života ako je na školovanju u institucijama za srednje, više i visoko obrazovanje, kao i fizičko lice po osnovu prikupljanja i prodaje sekundarnih sirovina, obračunati porez umanjuje se za 40%. Oporezivi prihod koji fizičko lice ostvari po osnovu nagrade, novčane pomoći i drugih davanja fizičkim licima, čini razlika između ostvarenog prihoda i neoporezivog iznosa. Stopa poreza na ostale prihode iznosi 20%.

- **Način utvrđivanja i plaćanja poreza** – Po odbitku od svakog pojedinačno ostvarenog prihoda utvrđuju se i plaćaju porezi na zarade, prihode od autorskih i srodnih prava i prava industrijske svojine, ako je isplatio prihoda pravno lice, prihode od kapitala, ako je isplatio prihoda pravno lice, ostale prihode, ako je isplatio prihoda pravno lice. Porez po odbitku, za svakog obveznika i za svaki pojedinačno isplaćeni prihod, isplatio obračunava, obustavlja i uplaćuje na propisani jedinstveni uplatni račun u momentu isplate prihoda, u skladu sa propisima koji važe na dan isplate prihoda, osim ako Zakonom nije drukčije propisano. Sam postupak obračuna, plaćanja, podnošenja odgovarajućih prijava prevazilazi okvire ovog rada, ali zainteresovani čitalac dodatne informacije može pronaći preko portala Objedinjena naplata poreza i doprinosa na internet sajtu Poreske uprave Republike Srbije.

Kada je u pitanju Zakon o poreskom postupku i poreskoj administraciji [4], treba istaći nekoliko bitnih činjenica koje se odnose na preduzeća koja se bave pružanjem turističkih usluga:

- **Ovim zakonom uređuju se** postupak utvrđivanja, naplate i kontrole javnih prihoda, prava i obaveze poreskih obveznika, registracija poreskih obveznika i **poreska krivična dela i prekršaji**.
- **Poreski obveznik obavezan je da:** u propisanom roku podnese prijavu za registraciju Poreskoj upravi i prijavi sve kasnije izmene podataka; podnese poresku prijavu Poreskoj upravi na propisanom obrascu, u roku i na način uređen poreskim propisima; podnese dokumentaciju i pruži informacije koje zahteva Poreska uprava, u skladu sa poreskim propisima; vodi propisane poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja; u zakonskim rokovima tačno obračunava porez, kada je po zakonu dužan da to sam čini; plaća porez na način, pod uslovima i u roku propisanom zakonom; ne ometa i ne sprečava službena lica koja učestvuju u poreskom postupku u obavljanju zakonom utvrđene dužnosti; obavesti Poresku upravu o otvaranju ili zatvaranju računa kod banke, druge finansijske organizacije, poštanske štedionice ili druge organizacije koja obavlja platni promet - u roku od 15 dana od dana otvaranja, odnosno zatvaranja računa; bude prisutan tokom poreske kontrole.
- **Poreska prijava** predstavlja izveštaj poreskog obveznika Poreskoj upravi o ostvarenim prihodima, izvršenim rashodima, dobiti, imovini, prometu dobara i usluga i drugim transakcijama od značaja za utvrđivanje poreza. Poreska prijava podnosi se u elektronskom obliku za poreze koji se plaćaju po odbitku u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dohodak građana i zakonom kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje, za porez na dodatu vrednost, kao i za porez na dobit pravnih lica.
- **Mere privremene zabrane obavljanja delatnosti u toku poreske kontrole** - U toku poreske kontrole poreski inspektor može poreskom obvezniku izreći zabranu vršenja delatnosti u trajanju do 60 dana ako utvrdi da se: delatnost obavlja tako da usluge ne prati verodostojna dokumentacija od značaja za utvrđivanje poreza; izbegava utvrđivanje i plaćanje poreza tako što se ne uplaćuje dnevni pazar, u skladu sa propisima; izbegava utvrđivanje i plaćanje poreza radnim angažovanjem lica koja nemaju zaključen ugovor o radu ili drugi akt o radnom angažovanju donet u skladu sa propisima o radnim odnosima, kao i ako ta lica nisu, u skladu sa propisima, prijavljena nadležnoj organizaciji obaveznog socijalnog osiguranja; promet od pružanja usluga ne registruje preko fiskalne kase ili na drugi propisani način;
- **KAZNE ODREDBE - PORESKA KRIVIČNA DELA**
  - **Neosnovano iskazivanje iznosa za povraćaj poreza i poreski kredit** - Ko u nameri da ostvari pravo na neosnovan povraćaj poreza ili poreski kredit, podnese poresku prijavu neistinitog sadržaja, u kojoj iskaže iznos za povraćaj poreza ili poreski kredit od 500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine i novčanom kaznom. Ako je iskazani iznos za povraćaj poreza ili poreski kredit preko 3.000.000 do 10.000.000 dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina i novčanom kaznom. Ako je iskazani iznos za povraćaj poreza ili poreski kredit veći od 10.000.000 dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina i novčanom kaznom. Odgovornom licu u pravnom licu - poreskom obvezniku za krivično delo izriče se i mera bezbednosti zabrane vršenja poziva, delatnosti i dužnosti od jedne do pet godina.
  - **Ugrožavanje naplate poreza i poreske kontrole** - Ko u nameri da ugrozi naplatu poreza koji nije dospelo za naplatu ili koji nije utvrđen, ali je pokrenut postupak utvrđivanja ili kontrole, odnosno poreza koji je utvrđen njemu ili drugom licu, po ustanovljavanju privremene mere za obezbeđenje naplate poreza u skladu sa zakonom, odnosno u postupku prinudne naplate ili poreske kontrole otuđi, sakrije, ošteti, uništi ili učini neupotrebljivom stvar na kojoj je ustanovljena privremena mera za obezbeđenje naplate, odnosno stvar koja je predmet prinudne naplate poreza ili poreske kontrole, kazniće se zatvorom do jedne godine i novčanom kaznom. Kaznom zatvora kazniće se i ko daje lažne podatke o činjenicama koje su od značaja za sprovođenje prinudne naplate poreza, odnosno poreske kontrole.
- **PORESKI PREKRŠAJI**
  - **Nepodnošenje i neblagovremeno podnošenje poreske prijave, neobračunavanje, neplaćanje i neblagovremeno plaćanje poreza** - Poreski obveznik koji ne podnese poresku prijavu, ne obračuna i ne plati porez, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u visini od 30% do 100% iznosa dugovanog poreza utvrđenog u postupku poreske kontrole, a ne manje od 500.000 dinara. Poreski obveznik koji ne podnese poresku prijavu, a obračuna ali ne plati porez kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u visini od 20% do 75% iznosa dugovanog poreza utvrđenog u poreskoj kontroli, a ne manje od 400.000 dinara. Poreski obveznik koji podnese poresku prijavu, ali ne plati porez kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u visini od 10% do 50% iznosa dugovanog poreza utvrđenog u poreskoj kontroli, a ne manje od 250.000 dinara. Poreski obveznik koji ne podnese poresku prijavu, ali plati porez u zakonom propisanom roku, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u visini od 100.000 do 2.000.000 dinara. Za prethodno navedene prekršaje kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000 do 100.000 dinara. Takođe, poreski obveznik koji neblagovremeno podnese poresku prijavu i ne plati porez u zakonom propisanom roku, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 100.000 dinara. Poreski obveznik koji neblagovremeno podnese poresku prijavu, a plati porez u zakonom propisanom roku, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom

u iznosu od 100.000 dinara. Poreski obveznik koji blagovremeno podnese poresku prijavu, a ne plati porez u zakonom propisanom roku, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 100.000 dinara. Za prethodno navedene prekršaje kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 10.000 dinara.

- **Prijavljivanje manjih iznosa poreza i davanje netačnih podataka u poreskoj prijavi** - Ako je iznos poreza utvrđen u poreskoj prijavi manji od iznosa koji je trebalo utvrditi u skladu sa zakonom, poreski obveznik kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u visini od 30% razlike ova dva iznosa. Poreski obveznik koji u poreskoj prijavi da netačne podatke što je za posledicu imalo ili moglo da ima utvrđivanje manjeg iznosa poreza, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u visini od 30% razlike iznosa poreza koji je utvrđen ili trebao da bude utvrđen u skladu sa zakonom i iznosa poreza koji je utvrđen ili trebao da bude utvrđen prema podacima iz poreske prijave. Za prethodno navedene prekršaje, kazniće se pravno lice novčanom kaznom najmanje u iznosu od 200.000 dinara kao i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000 do 100.000 dinara.
- **Nedostavljanje dokumentacije uz poresku prijavu, evidencionih prijavi i zahteva, obaveštenja, dokumenata i drugih podataka** - Poreski obveznik kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 2.000.000 dinara ako Poreskoj upravi: 1) uz poresku prijavu ne dostavi propisanu dokumentaciju, ili 2) ne podnese evidencionu prijavu, odnosno zahtev za brisanje iz evidencije, ili 3) ne dostavi obaveštenje, dokument ili druge podatke propisane poreskim zakonom. Za ove prekršaje kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 100.000 dinara.
- **Postupanje suprotno pravilima poslovanja propisanih poreskim zakonom** - Poreski obveznik koji ne vodi, odnosno ne čuva evidencije, odnosno poslovne knjige, ne vrši popis, odnosno plaćanja preko tekućeg računa, ne zaključi ugovor, odnosno ne dostavi dokumentaciju, podatke ili obaveštenja trećim licima, propisanim poreskim zakonom kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 2.000.000 dinara. Poreski obveznik koji iskaže porez u računu suprotno poreskom zakonu kazniće se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 2.000.000 dinara. Za prethodno navedene prekršaje kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 100.000 dinara.
- **Posebni poreski prekršaji** - Novčanom kaznom od 100.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako: ne podnese, ili ne podnese u propisanom roku prijavu za registraciju; na zahtev Poreske uprave ne obezbede izvod podataka iz svojih elektronski vođenih poslovnih knjiga i evidencija, pristup i uvid u podatke u svojim elektronsko vođenim poslovnim knjigama i evidencijama, pristup i uvid u softversku i hardversku opremu, kao i bazu podataka koji se koriste u okviru sistema za elektronsko vođenje poslovnih knjiga i evidencija; poresku prijavu ne podnose u elektronskom obliku; u pojedinačnoj poreskoj prijavi navede netačne podatke; licu za koje je platio porez po odbitku ne izda potvrdu najkasnije do 31. januara godine koja sledi godini u kojoj je plaćen porez po odbitku, koja sadrži podatke o plaćenom porezu po odbitku; na zahtev Poreske uprave ne dostavi, ili ne dostavi na označeno mesto na uvid i proveru poslovne knjige i evidencije, poslovnu dokumentaciju i druge isprave; ometa sprovođenje prinudne naplate; onemogućava poreskom inspektoru, odnosno poreskom izvršitelju da uđe na zemljište i u prostorije u kojima obavlja delatnost, a po odobrenju suda i u stan radi podvrgavanja kontroli, odnosno sprovođenja prinudne naplate; kod njega zaposleno lice ometa ovlašćenog službenika Poreske uprave - poreskog inspektora da privremeno zapečati poslovni ili skladišni prostor u postupku terenske kontrole, da obavi prinudnu naplatu ili drugu zakonom utvrđenu dužnost; na zahtev Poreske uprave, odnosno poreskog inspektora, ne podnese dokumentaciju, ili ne pruži informacije i obaveštenja, ili ne da izjave koje su od uticaja na utvrđivanje činjeničnog stanja bitnog za oporezivanje; poreskom inspektoru u postupku terenske kontrole ne omogući uvid u poslovne knjige, evidencije i drugu dokumentaciju ili isprave, ili ako to u njegovo ime ne učini od njega određeno ili kod njega zaposleno lice ili drugo lice; kod njega zaposleno lice onemogućava poreskog inspektora u sprovođenju mere oduzimanja dokumentacije u toku poreske kontrole; otuđi stvari za koje je poreski inspektor izrekao meru privremene zabrane otuđenja; u postupku prikupljanja obaveštenja ne postupi po zahtevu Poreske policije. Za prethodno navedene prekršaje kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000 do 100.000 dinara. Takođe, novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako: se, na zahtev Poreske uprave, ne odazove na poziv radi pojašnjenja, ili ne pruži podatke i informacije neophodne za utvrđivanje činjeničnog stanja od značaja za oporezivanje; ne izvrši ili ne izvrši u propisanom roku rešenje o prinudnoj naplati na zaradi i drugim stalnim novčanim primanjima poreskog obveznika, odnosno ako ne izvrši rešenje o naplati poreskog duga obveznika iz sopstvenih sredstava u skladu sa zakonom. Za ove prekršaje kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara. Takođe, novčanom kaznom od 100.000 do 500.000

dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako: Poreskoj upravi ne prijavi sve kasnije izmene podataka u prijavi za registraciju, odnosno upis u registar ili ako prijavi netačne izmene podataka; prilikom podnošenja poreske prijave ili drugog propisanog akta na propisanom mestu ne unese svoj PIB; ne postupi po nalogu Poreske uprave da učestvuje u postupku kancelarijske kontrole ili da pruži tražena objašnjenja; ne stavi na raspolaganje odgovarajuće mesto za rad poreskih inspektora u postupku terenske kontrole; ne bude prisutan tokom terenske kontrole, ili odbije da učestvuje u postupku terenske kontrole. Za prethodno navedne prekršaje kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000 do 20.000 dinara.

3. MESTO I ULOGA USLUŽNOG SEKTORA U PRIVREDI REPUBLIKE SRBIJE

Prema podacima Agencije za privredne registre [5] (privredna društva koja su dostavila finansijske izveštaje) privreda u Republici Srbiji tokom 2016. godine nastavila je da se kreće uzlaznom putanjom (povećan je i broj privrednih društava za 3% i u 2016. godini je iznosio 97.543 privredna društva), a da je oporavak domaće ekonomije bio nešto ubrzaniji nego prethodne godine pokazuje godišnji rast bruto domaćeg proizvoda od 2,7%. Oživljavanje srpske ekonomije započeto u 2015. godini, nastavljeno je nešto intenzivnijim tempom tokom 2016. godine, što je uočljivo i u rezultatima privrednih društava, ostvarenim na ukupnom nivou. Privredna društva su, posle negativnog poslovanja u 2014. godini (gubitak od 132,6 mlrd dinara), tokom 2015. godine prešla u zonu profitabilnosti (dobitak od 67,2 mlrd dinara), da bi 2016. godinu, zbirno gledano, završila sa znatno većim pozitivnim neto rezultatom, u iznosu od 229,3 mlrd dinara. Na nivou cele privrede, stalna imovina je povećana za 4,6% u 2016. (iznosila je 8.004.262.417.000 dinara) u odnosu na 2015. godinu. Takođe, povećanje se beleži i kod obrtno imovine i to za 8,2% (iznosila je 5.462.814.043.000 dinara). Sopstveni kapital je povećan za 6,3% (iznosi je 6.451.999.967.000 dinara), dugoročne obaveze za 7,8%, a kratkoročne obaveze za 3,3%. Treba naglasiti da je privreda iskazala ukupne obaveze po osnovu PDV u iznosu od 64.007.670.000 dinara u 2016., što predstavlja povećanje od 2,5% u odnosu na 2015. godinu. Takođe, iskazane obaveze po osnovu poreza i doprinosa su veće za 12% i iznosile su 121.225.353.000 dinara u 2016. godini. Ukupni prihodi veći su za 5,4% i iznosili su 9.698.305.566.000 dinara, dok su se rashodi povećali za 3,5% i u 2016. godini su iznosili 9.394.452.631.000 dinara. Povećanje broja zaposlenih iz 2015. godine nastavljeno je i tokom 2016. godine. Privredna društva su na ukupnom nivou zapošljavala 1.036.057 radnika, što predstavlja godišnji rast zaposlenosti za 45.157 radnika, odnosno povećanje od 4,6% u odnosu na 2015. godinu.

Kada je u pitanju deo uslužnog sektora – sektor Usluge smeštaja i ishrane, broj privrednih društava je povećan za 7,8% u 2016. u odnosu na 2015. godinu, tako da je na kraju 2016. godine taj broj iznosio 3.455 privrednih društava. Takođe, povećan je i broj zaposlenih za 7,7%, tako da je na kraju 2016. godine broj zaposlenih bio 24.175 zaposlenih radnika. Stalna imovina je imala tendenciju pada i to za 2,9% i u 2016. je iznosila 126.196.028.000 dinara, dok se obrtna imovina povećala za 4,8% i iznosila je 41.037.363.000 dinara. Sopstveni kapital je smanjen za 1% i iznosi je 79.494.292.000 dinara u 2016. godini, dugoročne obaveze su se smanjile za 3,9%, dok su se kratkoročne obaveze povećale za 1,8%. Ukupne iskazane obaveze po osnovu PDV u ovom sektoru prikazane su u iznosu od 840.398.000 dinara u 2016., što predstavlja povećanje od 9% u odnosu na 2015. godinu. Takođe, iskazane obaveze po osnovu poreza i doprinosa iznosile su 1.679.460.000 dinara u 2016. godini i veće su za 1,3% u odnosu na 2015. godinu. Iako su se ukupni prihodi povećali za 20,5% i iznosili su 78.107.224.000 dinara, ovaj sektor je imao tendenciju rasta i ukupnih rashoda koji su na kraju 2016. godine bili veći za 20,8% u odnosu na 2015. godinu i iznosili su 80.354.366.000 dinara, što je dovelo da ovaj sektor ima negativan neto rezultat u iznosu od 2,734 milijarde dinara.

4. ZAKLJUČAK

Za kvalitetno upravljanje preduzećem iz uslužnog sektora, neophodno je poznavanje obimnog regulatornog okvira, a naročito poreske regulative, koja kao najvažnije delove obuhvata poreski tretman prometa usluga, zarada i drugih primanja zaposlenih radnika i dobiti preduzeća. Neophodnost poznavanja poreskog tretmana, svega, prethodno navedenog, proističe i iz činjenice da nepoznavanje, nepravilno razumevanje ili neadekvatno primenjivanje poreskih propisa može dovesti do velikog broja sankcija, krivičnih i prekršajnih, a na samom kraju i do gubitka reputacije preduzeća na tržištu, sa nesagledivim posledicama. Iz tog razloga, „poreska pismenost“ treba da doprinese eliminisanju svih, prethodno navedenih, negativnih efekata, na poslovanje preduzeća koje se bavi pružanjem turističkih usluga.

Preduzeća iz uslužnog sektora, dobijaju sve veći značaj u privredi Republike Srbije. U prilog tome navodi se veći procentualni rast broja preduzeća iz uslužnog sektora, u odnosu na procentualni rast broja privrednih društava u celoj privredi (7,8% naspram 3%) kada se poredi 2016. i 2015. godina. Takođe, slična je situacija i sa povećanjem broja zaposlenih - veći procentualni rast broja zaposlenih iz uslužnog sektora, u odnosu na procentualni rast broja zaposlenih u celoj privredi (7,7% naspram 4,6%). Ova preduzeća iskazala su veće prihode, što je uticalo i na rast iskazivanja

obaveze po osnovu PDV (9%), što je izuzetno korisno sa aspekta države. Takođe, primetan je i rast (1,3%) iskazanih obaveza po osnovu poreza i doprinosa, što takođe ima pozitivne efekte na budžet Republike Srbije.

U narednim godinama, preduzeća iz uslužnog sektora moraju unaprediti rentabilnost poslovanja, a, država, merama ekonomske politike, mora podsticati ulaganja u ovaj sektor imajući u vidu ogromne neiskorišćene kapacitete i šanse koje ovaj sektor pruža.

5. LITERATURA

- [1] ZAKON O POREZU NA DODATU VREDNOST (“Sl. glasnik RS”, br. 84/2004, 86/2004 - ispr., 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 6/2014 - usklađeni din. izn., 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 5/2015 - usklađeni din. izn., 83/2015, 5/2016 - usklađeni din. izn., 108/2016 i 7/2017 - usklađeni din. izn.)
- [2] ZAKON O POREZU NA DOBIT PRAVNIH LICA (“Sl. glasnik RS”, br. 25/2001, 80/2002, 80/2002 - dr. zakon, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje i 112/2015)
- [3] ZAKON O POREZU NA DOHODAK GRAĐANA (“Sl. glasnik RS”, br. 24/2001, 80/2002, 80/2002 - dr. zakon, 135/2004, 62/2006, 65/2006 - ispr., 31/2009, 44/2009, 18/2010, 50/2011, 91/2011 - odluka US, 7/2012 - usklađeni din. izn., 93/2012, 114/2012 - odluka US, 8/2013 - usklađeni din. izn., 47/2013, 48/2013 - ispr., 108/2013, 6/2014 - usklađeni din. izn., 57/2014, 68/2014 - dr. zakon, 5/2015 - usklađeni din. izn., 112/2015, 5/2016 - usklađeni din. izn. i 7/2017 - usklađeni din. izn.)
- [4] ZAKON O PORESKOM POSTUPKU I PORESKOJ ADMINISTARCIJI (“Sl. glasnik RS”, br. 80/2002, 84/2002 - ispr., 23/2003 - ispr., 70/2003, 55/2004, 61/2005, 85/2005 - dr. zakon, 62/2006 - dr. zakon, 63/2006 - ispr. dr. zakona, 61/2007, 20/2009, 72/2009 - dr. zakon, 53/2010, 101/2011, 2/2012 - ispr., 93/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 105/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 15/2016 i 108/2016)
- [5] AGENCIJA ZA PRIVREDNE REGISTRE, *Godišnji bilten finansijskih izveštaja 2016. godina*, Beograd, 2017.